

Groene bergen kunnen de loop van het water niet tegenhouden. De rivier vloeit onweerstaanbaar oostwaarts

Eerste minister Wen Jiabao op de Klimaatconferentie in Kopenhagen

Beijing, 24 december (Xinhua)

Op 19 december leidde de Klimaatconferentie te Kopenhagen, na moeizame onderhandelingen, tot positieve en belangrijke resultaten. Het bereikte akkoord laat toe het fundamentele kader en de principes, bepaald door de overeenkomst van de Verenigde Naties over de klimaatveranderingen en het protocol van Kyoto, te handhaven. Het laat ook toe om op een accurate manier de verplichtingen te bepalen, respectievelijk opgelegd aan de ontwikkelde landen en aan de landen in ontwikkeling alsook de acties die zullen moeten ondernomen worden door beide partijen, conform aan het principe van 'gemeenschappelijke maar gedifferentieerde verantwoordelijkheden'. Het akkoord moet op lange termijn leiden tot gelijkgezindheid in de internationale gemeenschap op het gebied van financiering, technologie en transparantie in de strijd tegen de klimaatverandering.

Van de 16 tot 18 december, tijdens een zestigtal uren van zijn verblijf in Kopenhagen, hield eerste minister Wen Jiabao intensieve gesprekken met andere regeringsleiders om de ontwikkelingen bij deze onderhandelingen vooruit te helpen. De journalisten die hem vergezelden waren getuigen van de ups en downs tijdens de Conferentie. Zij ervoeren ook de bitterheid van de onderhandelingen, de oprechtheid, de vastberadenheid en de geslaagde inspanningen die premier Wen leverde. Premier Wen schetste een perfect beeld van China als een groot land, dat haar verantwoordelijkheid neemt tot ontwikkeling en samenwerking. Tijdens de top hield premier Wen een belangrijke redevoering waarbij hij de constante houding van de Chinese regering herbevestigde. Hij riep de verschillende partijen op gelijkgerichte standpunten te vinden om de samenwerking te verstevigen en samen te ijveren in de historische strijd tegen de klimaatverandering. Geconfronteerd met een ingewikkelde situatie zowel binnen als buiten het Bella Center was premier Wen onverschrokken. Met een sterke politieke wil en veel geduld, trad hij op als tussenpersoon bij de deelnemende leiders. Hij engageerde zich in dialogen en raadplegingen. Op het cruciale moment, toen de conferentie gevaar liep te eindigen zonder resultaat, leidde hij persoonlijk verschillende moeilijke, subtiele onderhandelingen met alle betrokken partijen en droeg zo bij tot het uiteindelijke akkoord.

De geschiedenis zal zich de belangrijke bijdrage van de Chinese regering voor het slagen van de Conferentie van Kopenhagen herinneren.

“Wie voorzichtig en schuchter schijnt in het begin, zal eindigen met moed en zelfvertrouwen”.

Goed voorbereid vertrok premier Wen Jiabao naar Kopenhagen en droeg daardoor bij aan het welslagen van de Conferentie.

De meningen over de klimaatopwarming tussen de ontwikkelde en de ontwikkelingslanden raakten jaar na jaar meer verhit. Als grootste land in ontwikkeling leverde China belangrijke inspanningen om energie te besparen en de uitstoot te verminderen; met belangrijke resultaten tot gevolg.

Op 26 november kondigde de Chinese regering aan haar broeikasgassen te verminderen tegen 2020 en de CO₂ uitstoot per eenheid van GDP met 40 tot 45% te verlagen in vergelijking met 2005. Deze aankondiging kreeg algemene waardering van de internationale opinie. Op die dag werd ook aangekondigd dat premier Wen Jiabao aanwezig zou zijn in Kopenhagen op de klimaatconferentie.

Vanaf de opening op 7 december werd Kopenhagen het strijdtoneel voor regeringen, belangengroepen, NGO's en wetenschappelijke instituten. De meningen botsten zowel in de conferentiezalen als in de wandelgangen. De eindeloze onderhandelingen ploeterden moeizaam verder om de uiteenlopende meningen met elkaar te verzoenen. De klok tikte verder en een gevoel van pessimisme maakte zich meester van de deelnemers.

Op 16 december om 15 uur stapte eerste minister Wen in het speciale vliegtuig dat hem van Beijing naar Kopenhagen bracht.

“Het wordt een moeilijke missie. Ik ben me bewust van de zware verantwoordelijkheid die op mijn schouders rust als vertegenwoordiger van de Chinese regering op deze Conferentie”, zei premier Wen tot de journalisten die hem

vergezelden. “Op weg naar de luchthaven schoten mij twee oude gezegdes te binnen. ‘Wie voorzichtig en schuchter schijnt in het begin, zal eindigen met moed en zelfvertrouwen’ en ‘Een goede planning bij het begin leidt tot een goed eindresultaat’. Met andere woorden: ‘Wie een voorzichtige start neemt zal een moedig en vastberaden besluit nemen’.”

Al lang voor zijn vertrek bezocht premier Wen het meteorologisch instituut van China en had meerdere telefoongesprekken met buitenlandse leiders. In feite was zijn reis naar Kopenhagen toen al begonnen...

Op 27 en 28 november hielden vertegenwoordigers van de ‘BASIC’ landen: China, India, Brazilië en Zuid Afrika in Beijing al besprekingen met Soedan, het gastland van de G77. Premier Wen vergaderde er met de ministers van leefmilieu of hun vertegenwoordigers. Toen de regeringsdelegaties harde onderhandelingen voerden in Kopenhagen had premier Wen al sinds 8 december telefonische gesprekken met de secretaris generaal van de Verenigde Naties en met de regeringsleiders van het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, India, Brazilië, Zuid Afrika, Denemarken en Ethiopië. Met hen voerde hij diepgaande gesprekken over hun standpunten in de voornaamste dossiers die op de conferentie aan bod zouden komen.

Op 11 december, bij zijn bezoek aan het meteorologisch instituut van China, had de eerste minister een discussie met experts in de strijd tegen de klimaatverandering. Hij pleitte ervoor categorieke en energieke maatregelen te nemen om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen.

Na de opening van de Conferentie in Kopenhagen volgde premier Wen van zeer nabij de ontwikkelingen. Na het opstijgen van zijn vliegtuig ontbood hij de pers om hen in alle openheid zijn standpunt over zijn reis naar Kopenhagen uit te leggen.

Hij zei ondermeer: “Ik ben ervan overtuigd dat met zoveel leiders in Kopenhagen de Conferentie resultaten zal opleveren. Maar wat er ook gebeurt in Kopenhagen, China zal haar actieplannen niet wijzigen. En over China’s doel: “De vermindering van uitstootgassen valt niet te negotiëren. China blijft bij haar standpunt”.

Na de informatiesessie voor de pers riep premier Wen de ministers bij zich die hem vergezelden, om samen de verschillende standpunten te bestuderen van de andere partijen die aan de Conferentie zouden deelnemen.

Na het vertrek van de ministers keek hij door het vliegtuigraampje naar de wolken en verzonk in gedachten. Hij was er zich terdege van bewust dat hij voor een zware opgave stond. Hoe de Conferentie laten slagen in Kopenhagen? Er waren teveel vragen om over na te denken.

Op 16 december om 18.45 plaatselijke tijd landde premier Wen’s vliegtuig op Kopenhagen Airport. De wind huilde en het sneeuwde. Het was geen rustige nacht in het winterse Kopenhagen.

Iedereen was uitgeput na 10 uren vlucht, het overschrijden van 7 tijdzones en een afstand van meer dan 7.000 kilometers. Ondanks de vermoeidheid besloot premier Wen onmiddellijk naar de Chinese ambassade te gaan om de laatste nieuwtjes te vernemen over de Conferentie en nieuwe plannen te maken. Meer dan een uur later vertrok hij naar het Radison hotel om er zich te installeren.

“Het belangrijkste is zo vlug mogelijk een consensus te bereiken” –geconfronteerd met een zeer ingewikkelde situatie werkte premier Wen vastberaden verder aan de moeilijke taak de posities dicht bij elkaar te brengen en het draagvlak te verbreden.

Op 17 december om 6 uur ging premier Wen ontbijten. Aan tafel werd hij verder gebriefd want bij onderhandelingen tussen 192 landen veranderen de zaken van minuut tot minuut.

Om 8.30 uur wandelde premier Wen bruisend van energie de vergaderzaal binnen, klaar voor een ganse dag van intense gesprekken. Zijn eerste gesprekspartner was Lars Loekke Rasmussen, premier van Denemarken, het gastland van de Conferentie. Premier Wen loofde het harde voorbereidingswerk van Denemarken in de aanloop naar de Conferentie. Hij verzekerde de volledige steun van China aan gastland Denemarken om tot positieve resultaten te komen. De Deense premier was enigszins opgelucht door deze woorden. Toch drukte hij zijn bezorgdheid uit over de enorme economische tegenstellingen tussen de verschillende landen, en betreurde dat er nog steeds geen basistekst bestond voor de onderhandelingen. Hij was zichtbaar ongerust. Premier Wen begreep perfect de druk die rustte op de schouders van het gastland. Hij vatte de tegenstellingen samen in vier punten: de basistekst, de financiële

ondersteuning, het doel op lange termijn en de meetbare resultaten. Hij suggereerde een pragmatische houding aan te nemen in overeenstemming met het principe van 'gemeenschappelijke maar gedifferentieerde verantwoordelijkheden', bij de opmaak van de twee ontwerp teksten die voorgesteld werden door de voorzitters van de twee werkgroepen en de tegenstellingen te laten aan de latere discussies. Volgens hem was dit de enige haalbare mogelijkheid die kon leiden tot een positief resultaat van de Conferentie. Premier Rasmussen bedankte premier Wen voor zijn constructief voorstel en voegde eraan toe dat als alle andere leiders even hard en even actief zouden werken als premier Wen de Conferentie zou slagen.

Na zijn gesprek met premier Rasmussen had premier Wen een onderhoud met de secretaris generaal van de Verenigde Naties: Ban Ki-moon. Ook Ban was diep bezorgd over de stagnatie bij de onderhandelingen maar beschouwde een Conferentie zonder resultaat als onaanvaardbaar. Premier Wen achtte het onrealistisch te hopen dat de aanzienlijke tegenstellingen tussen zo'n 200 landen in minder dan twee dagen zouden verdwenen zijn. Het Chinese volk en alle andere volkeren ter wereld keken uit naar een succesvolle Conferentie en dus was het belangrijk om vlug tot een overeenkomst te komen, bvb door een politiek document dat de wil van de verschillende partijen uitdrukte om tot positieve resultaten te komen, en zo aan de wereld een boodschap van vertrouwen en hoop te geven.

Premier Wen onderstreepte dat het ontwerp project en de raadplegingen open en transparant moesten zijn, dat de mening van alle betrokken partijen moest gehoord worden, en in het bijzonder dat de bezorgdheid van de ontwikkelingslanden ernstig moest genomen worden. Hij wenste dat de Verenigde Naties hierbij een belangrijke rol zouden spelen. Ban Ki-moon knikte bevestigend.

Het voorstel van Wen Jiabao aan het gastland en aan de Verenigde Naties betrof het algemene idee van de Chinese regering over de resultaten van de Conferentie en de concrete benadering van de voorstellen. De latere gebeurtenissen bewezen dat de voorstellen van de Chinese premier vooruitziend en realistisch waren.

Om 11 uur vertrok premier Wen naar het hotel voor een ontmoeting met de Braziliaanse president Lula Da Silva. President Lula had een werkontbijt voorgesteld aan de leiders van de 'BASIC' landen. Door technische moeilijkheden met de Indiase en de Zuid Afrikaanse leiders werd dit echter afgelast. Premier Wen verzocht daarom een bilaterale ontmoeting te houden met de Braziliaanse president. Na een stevige handdruk en een vriendschappelijke omhelzing ontstond er een warm gesprek. Beiden drukten de wens uit dat China en Brazilië een breed gezamenlijk standpunt zouden delen over de klimaatverandering, en dit zouden voorleggen aan de ontwikkelingslanden, zodat ze samen hun gezamenlijke standpunten zouden kunnen verdedigen en een positieve rol zouden kunnen spelen.

's Middags haastte premier Wen zich naar zijn hotel voor een groepsgesprek met president Mohamed Nasheed van de Maldiven en met eerste minister Tillman Thomas van Grenada, beiden vertegenwoordigers van kleine eilanden in ontwikkeling. Eerste minister Meles Zenawi van Ethiopië vertegenwoordigde Afrika, eerste minister Sheikh Hasina van Bangladesh vertegenwoordigde de kleine onderontwikkelde landen en de assistent van president Nafie Ali Nafie van Soedan vertegenwoordigde de G77.

China, eveneens een land in ontwikkeling, heeft een identiek verleden als de Afrikaanse landen, de kleine eilanden en de onderontwikkelde landen. Dit verklaart hun verwantschap en hun gelijkgezindheid. Rond de tafel ontstond er een oprecht gesprek zonder reserves.

Financiële steun was de topbezorgdheid van deze landen. Een vertegenwoordiger van een grootmacht had vroeger al verklaard dat hij geen geld zou geven aan China. In antwoord op deze uitspraak bevestigde premier Wen dat China altijd opgeroepen had aan de ontwikkelde landen om hun verbintenissen na te komen in financiële kwesties. "China wil niet discuten over financiële kwesties in andere ontwikkelingslanden. Meer nog, het blijft hulp bieden aan de minst ontwikkelde landen, inbegrepen materiële ondersteuning om hun mogelijkheden optimaal te benutten in het kader van de Zuid-Zuid samenwerking om de klimaatverandering te bestrijden".

Premier Wen drukte zijn sympathie uit met de kleine eilandstaten die lijden onder een kwetsbaar ecosysteem en zei hun specifieke eisen in verband met de opwarming van de aarde te begrijpen. Hij stelde in detail de inspanningen voor die China wil nemen om de broeikasgassen te verminderen en legde uit wat China verwachtte van de onderhandelingen in Kopenhagen.

Hij toonde China's bereidheid om de bezorgdheden van de kleine eilandstaten in overweging te nemen, meer bepaald om de opwarming van de aarde tegen 2050 met 2°C te verminderen. Premier Wen beloofde dat China effectief de rechten en belangen van alle ontwikkelingslanden zou verdedigen op de Conferentie.

Op uitnodiging van premier Wen werd de discussie voortgezet aan tafel tijdens de lunch. De meer dan twee uur durende meeting was de langste die premier Wen had in Kopenhagen. De andere leiders vonden premier Wen's opmerkingen eerlijk en terecht. Zij erkenden de grote inspanningen van China in de strijd tegen de klimaatverandering en bestempelden de beschuldigingen aan het adres van China als misplaatst. "Zowel China als de andere ontwikkelingslanden zullen hun vooruitgang niet moeten opofferen ten koste van de klimaatverandering". Ze vroegen de ontwikkelingslanden hun politiek overleg en hun solidariteit te vergroten.

Het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Japan en alle ontwikkelde landen die beschikken over vooruitstrevende technologie op het gebied van economie, bescherming van het leefmilieu en die een groene economie wensen moeten een leidende rol spelen in de internationale promotie en de internationale samenwerking tegen de klimaatverandering. Maar door een gebrek aan kennis over de reële voorwaarden van de ontwikkelingslanden hebben ze hen onrealistische, onbillijke en onevenwichtige voorwaarden opgedrongen.

In de namiddag van de 17^e, had eerste minister Wen Jiabao afzonderlijke gesprekken met de Britse eerste minister Gordon Brown, met de Duitse bondskanselier Angela Merkel en met de Japanse eerste minister Yukio Hatoyama. Hij discuteerde met hen over de relevante onderwerpen om tot een voorzichtige en minutieuze vooruitgang te komen.

Volgens hem stevende de Conferentie van Kopenhagen af naar een cruciaal moment. Hij verzocht hen elkaar niet meer te beschuldigen en minder te marchandieren omdat ze anders in tijdnood zouden geraken. Hij riep op tot het behouden van 'gemeenschappelijke maar gedifferentieerde verantwoordelijkheden' en de algemene voordelen om vlug een consensus te komen over de tegenstellingen in overweging te nemen om aldus samen bij te dragen tot een algemeen succes van de Conferentie.

Premier Wen onderstreepte het feit dat de vrijwillige matiging die China aankondigde door geen enkele voorwaarde vergezeld was en ook niet gelinkt was aan een eventuele vermindering van gelijk welk ander land, en dat hierover niet te discussiëren viel. Hij beloofde dat China woord zou houden en geen moeite zou sparen om haar eigen doelstellingen te realiseren, en zeker indien het was in het voordeel van het Chinese volk en van alle andere volkeren ter wereld. Hij bevestigde dat China bereid was overleg te plegen en samen te werken bij de verbetering van de transparantie van haar eigen acties en te ijveren om de opwarming van de aarde te verminderen met 2°C. Dit toonde China's grote oprechtheid.

Premier Wen benadrukte dat de ontwikkelingslanden als voornaamste missie hadden de armoede uit te roeien en de economie te ontwikkelen. Ze moeten niet noodzakelijk het industrialisatiemodel van de ontwikkelde landen overnemen door hun bronnen en hun leefmilieu op te offeren. De ontwikkelde landen zouden hen moeten steunen en prijzen voor hun inzet op financieel en technologisch vlak. Ontwikkelde en ontwikkelingslanden zullen nauwer moeten samenwerken om tot de best mogelijke resultaten te komen.

Ondanks hun meningsverschillen in een aantal gevallen werd er door de eerste ministers vrank en vrij gedebatteerd omdat dit de enige weg was die leidde naar wederzijds begrip bij de tegenstellingen over een aantal zaken.

Alle gesprekken duurden langer dan voorzien. Na het vertrek van eerste minister Gordon Brown verontschuldigde premier Wen zich bij de Duitse kanselier: "Mevrouw de kanselier, sorry dat ik u zo lang heb laten wachten". De kanselier antwoordde gevat: "Mijnheer Brown heeft mij net hetzelfde gezegd bij het verlaten van de zaal". Iedereen schoot in een lach.

Na afloop van deze gesprekken vroeg premier Wen aan zijn vice minister van buitenlandse zaken He Yafei, een persconferentie te houden om in detail zijn ontmoetingen met de andere leiders voor te stellen samen met de principes waaraan China zich vastklampte en met de vragen waarover China bereid was enige flexibiliteit te tonen. Een 200 tal Chinese en buitenlandse journalisten waren op de persconferentie aanwezig. Zij rapporteerden aan de ganse wereld de nieuwe positie van China en haar contacten met de verschillende betrokken partijen. Dit was een klaar bewijs van China's openheid en transparantie.

Op 17 december, om 20 uur, nam premier Wen deel aan een diner, aangeboden door koningin Margarethe II van Denemarken. Het was de start van de Conferentie van Kopenhagen op het hoogste niveau.

Tijdens het diner gebeurde er iets onverwacht. Een buitenlands leider versprak zich tegenover premier Wen over een beperkte bijeenkomst van een kleine groep regeringsafgevaardigden die na het diner zouden samenkomen om te discussiëren over een nieuwe tekst. Dit feit trok de aandacht van premier Wen. Want volgens die leider stond China's naam ook op de lijst van die beperkte bijeenkomst. Maar de Chinese delegatie had hiervoor geen uitnodiging ontvangen. Andere leiders bevestigden het bestaan van deze vergadering. Het was absurd dat het land dat de meeting bijeengeroepen had China zelf hierover niet gewaarschuwd had.

Premier Wen vond dit niet zomaar een kleine vergetelheid. Sinds de start van de Conferentie was het nog voorgevallen dat sommige landen een eigen nieuwe tekst naar voor brachten en zo ontevredenheid veroorzaakten bij verschillende partijen omdat dit inging tegen het principe van openheid en transparantie. Zich bewust van de ernst van deze zaak, trok premier Wen zich onmiddellijk terug in zijn hotel waar hij een vergadering bijeenriep om hierop een reactie voor te bereiden.

Op instructie van premier Wen, begaf vice minister van buitenlandse zaken He Yafei zich naar de plaats waar de kleine groep 'vergaderde'. Hij drukte er zijn ontevredenheid uit. Volgens hem had men zich te houden aan de principes van openheid en transparantie. Niemand had het recht om groepjes te vormen met als doel hun wil op te dringen en zo de Conferentie misschien te doen mislukken.

Terzelfdertijd deden in Kopenhagen allerlei geruchten de ronde: sommige ontwikkelde landen waren van plan een alliantie te vormen om meer druk uit te oefenen op China. De grote landen deden er alles aan om obstakels op te werpen en de Conferentie te doen wankelen. De ontwikkelde landen, ongelukkig met China's tussenkomst, weigerden akkoord te gaan met meer fondsen voor de kleine eilanden. Er was verdeeldheid. Enkele grootmachten wilden een eigen tekst voorstellen. Dat alles duidde erop dat men afstevende op een mislukking.

Die nacht waaide de wind zeer hard. De verschillende partijen begonnen aan hun laatste voorbereidingen.

'Een boodschap van hoop en vertrouwen'. Alle ogen van de wereld waren gericht op Kopenhagen. China had haar stem laten horen en was vastberaden de verbintenis aan te gaan de strijd vaandel mensheid tegen de klimaatverandering door te voeren.

Op 18 december om 8.30 uur, voor hij vertrok naar de top, ontmoette premier Wen de eerste minister van India: Manmohan Singh, die toen pas aankwam.

China en India zijn allebei grote landen in volle ontwikkeling en tevens burenen. Op dit cruciale moment hingen de belangen van de ontwikkelingslanden en de vooruitgang van de Conferentie af van de bereidheid van die twee landen om op brede schaal samen te werken.

Premier Wen en premier Singh zijn oude vrienden. Het was hun tweede ontmoeting dit jaar. De twee premiers waren er zich wel van bewust dat alleen eenheid en samenwerking zouden leiden naar de opkomst van een echte Aziatische eeuw in harmonie, ontwikkeling en welvaart. Dit vereiste staatshoofden die vooruitziend zijn, moedig en van goede wil.

Premier Wen schetste de laatste ontwikkelingen van de Conferentie. Hij gaf ook zijn eigen mening over de situatie en vroeg de mening van premier Singh. Getroffen door de oprechtheid van premier Wen verklaarde premier Singh zich volledig akkoord met wat Wen gezegd had. Hij was van mening dat India en China een brede gemeenschappelijke visie in de strijd tegen de klimaatverandering moesten innemen. Hij was tevreden over de samenwerking tussen beide landen op de Conferentie van Kopenhagen. De twee eerste ministers kwamen overeen dat wat er ook zou gebeuren China en India samen zullen moeten verderwerken in de beste verstandhouding om de belangen van de ontwikkelingslanden te behartigen.

Het Bella Center in het zuiden van Kopenhagen is het grootste conferentie- en tentoonstellingscomplex in de Scandinavische landen. Het was de voornaamste site van de Conferentie van Kopenhagen over de klimaatverandering.

Om 9.45 uur kwam premier Wen aan voor de opening van de top die de aandacht trok van heel de wereld en voorzien was om 10 uur. Maar om 10 uur waren de gastheer en de Secretaris Generaal van de UNO nog niet aangekomen en er was nog niemand in de zaal. Men begon zich af te vragen wat er misgelopen was niemand wist wat er gaande was.

Sommige buitenlandse leiders kwamen premier Wen begroeten en een babbeltje slaan. De tijd tikte weg, het enthousiasme maakte plaats voor ongeduld.

Dit ziende nam premier Wen onmiddellijk het besluit een nieuwe ontmoeting tussen de 'BASIC' leiders bijeen te roepen. Er was geen tijd om een vergaderzaal te zoeken. De vier leiders namen plaats rond een lage tafel in de hal buiten de conferentiezaal en begonnen met hun discussie. Ze waren vastbesloten tot op het laatste moment te ijveren voor positieve resultaten.

Om 11.30 uur kondigde de voorzitter van de Conferentie premier Rasmussen eindelijk de opening van de zitting aan en verzocht premier Wen als eerste het woord te nemen. Onder warm applaus besteedde de premier op zijn eigen kalme, vastberaden manier het spreekgestoelte. Zijn toespraak, getiteld: "Bouwen aan een consensus en de samenwerking versterken om de historische strijd tegen de klimaatverandering aan te gaan", vatte zijn rijke ideeën samen in 2.000 woorden.

"Op dit cruciaal moment hebben miljarden mensen over de ganse planeet hun ogen gericht op Kopenhagen. Onze wil tot slagen en de verbintenissen die wij hier aangaan moeten bijdragen aan het historische verloop van de menselijke strijd tegen de klimaatverandering. Staande op dit podium ben ik er mij sterk van bewust dat er een grote verantwoordelijkheid op onze schouders rust". Deze openingswoorden van premier Wen vertaalden de verzuchtingen van alle volkeren ter wereld en toonden de grote verantwoordelijkheidszin van de Chinese regering. Vervolgens, stelde Wen de inspanningen voor die al genomen werden door China tegen de klimaatverandering. Hij lanceerde 'vier voorstellen' die gericht waren op het doen vooruitgaan van de onderhandelingen over de klimaatverandering. Aan het einde van zijn redevoering beloofde premier Wen met luide stem: "Het besluit tot het aanvaarden van de voorstellen tot vermindering van de uitstoot van broeikasgassen is een autonoom initiatief van China, conform aan haar nationale realiteit. China benadrukt hiermee haar verantwoordelijkheid tegenover het Chinese volk en tegenover de ganse mensheid. Deze doelstellingen zijn niet vergezeld door voorwaarden, noch gelinkt aan objectieven van andere landen. Wij houden onze beloftes, wat ook de resultaten zullen zijn van deze Conferentie. Wij blijven ijveren om ze te realiseren en zelfs nog beter te doen".

Alle principes die premier Wen hier aanhaalde waren de vertaling van de talrijke verzuchtingen van de ontwikkelingslanden. Hij bracht perfect, in het lang en het breed de overwegingen en de inzichten naar voor van de verschillende landen. Hij toonde de richting die moest gevolgd worden op de Conferentie die zich nu bevond op een kruispunt van wegen. Zijn betoog droeg bij tot het vlotte verdere verloop van de onderhandelingen. Het werd zeer gewaardeerd.

De woorden van premier Wen veroorzaakten een oorverdovend applaus. Sommige leiders gingen tot bij hem, drukten hem de hand en feliciteerden hem met zijn toespraak.

"Zolang er 1% hoop is, moeten we 100% inspanningen leveren". –Op het cruciale moment, toen de Conferentie neigde naar een flop, leverde de Chinese regering doeltreffend werk om bij te dragen tot het sluiten van een akkoord in Kopenhagen.

China is het grootste ontwikkelingsland en de Verenigde Staten het grootste ontwikkelde land. Een ontmoeting tussen de leiders van deze twee landen lag natuurlijk voor de hand.

Het onderhoud tussen premier Wen en president Obama was voorzien na de toespraak van deze laatste. Het vond plaats in een vergaderzaaltje.

De twee leiders hielden een diepgaand gesprek over zowel de sleutelvragen als de resultaten van de Conferentie. Elk had zijn mening maar beiden gaven blijk van een zekere flexibiliteit. Ze kwamen overeen over de noodzaak om zo vlug mogelijk tot een politiek akkoord te komen op de Conferentie en om de samenwerking verder te zetten. Daarna vroegen ze hun onderhandelaars de raadplegingen voort te zetten en maakten een nieuwe afspraak voor later op de dag.

Na zijn ontmoeting met president Obama gaf premier Wen onmiddellijk opdracht aan de Chinese onderhandelaars om de resultaten ervan mee te delen aan de andere 'BASIC' landen en aan de G77 opdat de ontwikkelde en de ontwikkelingslanden samen verder zouden kunnen werken om het verloop van de onderhandelingen te versnellen.

De ontwikkelde en de ontwikkelingslanden pleegden overleg over het slotdocument van de Conferentie. Maar gezien de verscheidenheid tussen de verschillende partijen bleef het moeilijk om vooruitgang te boeken. Op dat moment was de geplande sluitingstijd van de Conferentie allang verstreken.

Sommige landen bereidden hun verklaring voor ingeval de Conferentie zou eindigen op een mislukking. Sommige leiders maakten onverantwoorde opmerkingen en wezen China met de vinger.

In het Bella Center verlieten vele leiders de zaal met een bedrukt gezicht. De journalisten begonnen hun spullen bijeen te pakken. Hier en daar lag de grond bezaaid met papieren. Iedereen vroeg zich af wanneer en onder welke vorm de Deense regering de mislukking zou aankondigen van deze grootste en belangrijkste top in de geschiedenis van de Verenigde Naties.

Op het laatste moment speelde premier Wen Jiabao nogmaals een cruciale rol. Hij vergaderde met de Chinese delegatie om kalm de situatie te analyseren. Hijzelf was van mening, dat het onmogelijk geworden was om tot een juridisch bindend document te komen. Maar alle partijen wisten perfect wat een Conferentie zonder resultaat zou betekenen. Niemand wilde de verantwoordelijkheid voor die mislukking op zich nemen. "Zolang er nog een sprankeltje hoop is moeten we het maximum aan inspanningen leveren in plaats van al te gemakkelijk onze armen te laten hangen" aldus Wen. Hij besloot om opnieuw president Lula, eerste minister Singh en president Zuma te ontmoeten voor een laatste krachtinspanning. Tegelijkertijd stelde ook president Obama voor om een tweede ontmoeting te hebben met premier Wen. Deze ging akkoord met de ontmoeting na zijn gesprekken met de 'BASIC' leiders.

De leiders van de 'BASIC' landen vergaderden in een zaaltje, dat gereserveerd was door de Chinese delegatie. Unaniem deelden ze de mening dat de Conferentie zou mislukken. Zij werden het erover eens dat de 'BASIC' landen eerst tot een akkoord zouden moeten komen over de belangrijkste punten alvorens daarover te discussiëren met de Verenigde Staten en Europa, met een maximale flexibiliteit, op basis van het handhaven van de beginselen en de eerbiediging van de belangen van de ontwikkelingslanden. Ze besloten dat er alles moest aan gedaan worden opdat de Conferentie toch nog enig resultaat zou opleveren. Premier Wen drong zelf aan op de noodzaak om de dialoog verder te zetten en de samenwerking met de Afrikaanse landen, de G77 en de kleine eilanden te verbeteren.

Om 18.50 uur toen de leiders van de 'BASIC' landen voor de laatste keer hun gemeenschappelijke houding bespraken hoorden ze buiten rumoer. De deur ging open en president Obama verscheen. Hoewel het geplande uur voor de tweede bijeenkomst tussen China en de VS al verstreken was verbaasde president Obama's verschijning alle aanwezigen.

Zichtbaar in verlegenheid gebracht maar met een brede glimlach vroeg hij premier Wen of hij te vroeg gekomen was, of hij buiten moest wachten of mocht deelnemen aan de discussie. Premier Wen stond recht en verwelkomde hem beleefd. Zichtbaar aangedaan, maakte president Obama eerst een toer door de zaal om iedereen de hand te schudden, alvorens zich te installeren aan de linkerzijde van president Lula en tegenover premier Wen.

Omdat de 'BASIC landen' al bilaterale contacten hadden met de VS kenden ze zeer goed elkaars positie. Premier Wen nam het woord en zei dat men moest werken aan een resolutie met als doel de resultaten te bevestigen en de akkoorden te materialiseren. Tenslotte legde hij aan president Obama de houding van de 'BASIC' landen over de sleutelvragen uit. President Obama van zijn kant gaf uitleg over de laatste standpunten van Amerika en erkende dat de formulering over deze kwestie door de twee partijen dichter bij elkaar kwam. Daarna zetten zij hun discussie verder.

De journalisten die buiten stonden te wachten volgden de gebeurtenissen in de zaal. Sommigen fotografeerden of filmde van achter de ramen. Een weinig later hoorden ze applaus. Na lange onderhandelingen waren de 'BASIC' landen tot een akkoord gekomen met de VS over meerdere sleutelkwesties in het akkoordproject. De VS stelden voor om nu de Europese Unie te raadplegen.

Er begonnen gesprekken tussen de VS, de landen van de Europese Unie, de 'BASIC' landen en de andere betrokkenen. Daarna hielden sommige landen ruggespraak over de ontwerptekst.

Een uur later waren de verschillende partijen het eens over een ontwerptekst en maakten zich klaar om die ter stemming voor te leggen aan de voltallige zitting. Er waren 9 uur verstreken sinds het geplande sluitingsuur van de Conferentie. Wat er nu nog volgde waren enkele procedurekwesties. De leiders verlieten een na een Kopenhagen. Ze hadden hun doelen bereikt.

De eindresultaten van de top van Kopenhagen waren niet het werk van een of twee landen maar wel van de gezamenlijke inspanningen van alle deelnemers. Als men het verloop van de Conferentie bekijkt kan men besluiten dat China hierbij een cruciale rol gespeeld heeft. De internationale media gaven verschillende interpretaties over de resultaten van de Conferentie van Kopenhagen. Eén zaak is zeker: dank zij de gebundelde inspanningen van de internationale gemeenschap, en dankzij de internationale samenwerking tegen de klimaatverandering werd een stap gezet in de goede richting en een boodschap van vertrouwen en hoop gezonden naar heel de wereld. China leverde de grootste inspanningen, met een maximale oprechtheid en speelde tot op het einde een belangrijke, constructieve rol.

In een recent interview met het Xinhua persagentschap zei premier Wen: "Met de Conferentie van Kopenhagen als uitgangspunt is China er klaar voor om samen te werken met alle andere partijen en zo vlug mogelijk te komen tot onderhandelingen over de 'Bali Routekaart'. Dan pas kunnen we zonder onderbreking verder werken aan de internationale samenwerking tegen de opwarming van de aarde".

De geschiedenis bewees nog maar eens dat de grootste uitdaging van de mensheid de mensheid zelf is. Eenheid is de krachtbron en samenwerking leidt tot een schitterende toekomst. De Conferentie van Kopenhagen tilde China nog hoger op het wereldpodium. China heeft alle redenen om trots te zijn. Toch zal het in de toekomst nog harder werken.

Groene bergen kunnen de loop van het water niet tegenhouden. De rivier vloeit onweerstaanbaar oostwaarts.

De Conferentie van Kopenhagen is slechts een nieuw uitgangspunt. Vanaf nu zal de internationale strijd tegen de klimaatverandering alleen maar verdergaan.

Zhao Cheng, Tian Fan (Xinhua Persagentschap), Wei Dongze (Renmin Ribao)